

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Celina
Nazwisko: Hillar
Miejsce urodzenia: Gdańsk
Data urodzenia: 16-07-1906
Imię ojca: Melchior
Imię matki: Wanda
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Celina Hillar, gdańszczanka, której dwóch braci zginęło w niemieckich obozach koncentracyjnych, była jednym z figurantów sprawy agenturalno-grupowej krypt. „Federacja” 27.07.1957 zarejestrowanej przez Wydz. III KW MO w Gdańsku pod nr 61/1957. Sprawę zakończono 26.10.1959 i złożono do archwium pod sygn. 8581/II. Celina Hillar była rozpracowywana w ramach sprawy od 20.11.1957 z tego powodu, że była siostrą osoby, która wystosowała memoriał do kanclerza Adenauera na temat trudnej sytuacji ludności pomorskiej w PRL z propozycją popierania stworzenia autonomicznego państwa na Ziemiach Zachodnich. Udostępniła służbową maszynę do pisania oraz częściowo przepisała ów memoriał. Ww. została zatrzymana 17.02.1959 i tymczasowo aresztowana 19.02.1959. W dniu 09.10.1959 została skazana na 2 lata więzienia w zawieszeniu na 2 lata i 2 lata pozbawienia praw publicznych i honorowych za "czynienie przygotowań do oderwania Ziemi Zachodnich od Polski, Pomorza, Górnego Śląska i Wielkopolski od obszaru Państwa Polskiego przez sporządzenie memoriału adresowanego do kanclerza Niemieckiej Republiki Federalnej Konrada Adenauera z propozycją utworzenia na tych ziemiach „Federalnego Wolnego Państwa” pozostającego pod protektorem N.R.F.". Ponadto w aktach znajdują się materiały spraw operacyjnych dotyczące osób rozpracowywanych wraz z Celiną Hillar, w tym sprawa operacyjnej obserwacji krypt. "Hochmeister", w ramach której rozpracowywano ww. w latach 1962-1965 z powodu jej antykomunistycznych przekonań.</p>	<p>IPN Gd 0027/881 (8581/II), IPN Gd 00118/923/J (8581/2) mikrofilm.</p>	

<p>Sprawę kontrolną sprawy krypt. "Federacja" prowadził Wydz. III Dep. III MSW w okresie 03.05.1957 - 03.11.1959. Figuranci byli rejestrowani przez Wydz. III KW MO w Gdańsku. Sprawa została zakończona po postawieniu 3. osób spośród figurantów, w tym Celiny Hillar, w stan oskarżenia i skazaniu ich prawomocnym wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku 09.10.1959. Celina Hillar została skazana na 2 lata pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres 2 lat próby oraz 2 lata pozbawienia praw publicznych. Akta zawierają dokumenty dotyczące wielu osób, w tym Celiny Hillar. W teczce znajdują się także dokumenty na temat Gryfa Pomorskiego, Zrzeszenia Kaszubskiego, relacje funkcjonariusza SB z przebiegu kolejnych dni procesu, historię ukrywania przed prokuraturą i sądem informacji, że cała współpraca z przedstawicielem rządu NRF była w istocie sfingowana itp.</p>	<p>IPN BU 0608/53/J (4220/K) mikrofilm.</p>
<p>Objęta śledztwem prowadzonym przez Wydz. Śledczy KW MO w Gdańsku pod nr 36/59 dotyczącym utworzenia nielegalnej grupy reprezentującej rewizjonistyczne poglądy. Aresztowana 17.02.1959. Skazana wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku (IV K. 267/59) z 09.10.1959 na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat oraz 2 lata pozbawienia praw publicznych. Akta śledztwa złożono do archiwum pod sygn. K-6214.</p>	<p>Akt o sygn. K-6214 brak. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.</p>
<p>Sprawę Operacyjnej Obserwacyjnej (SOO) krypt. "Hochmeister" nr (288/62) 1257 wszczął Wydz. III KW MO w Gdańsku 27.02.1962 po uzyskaniu informacji, że ww. reprezentuje poglądy sprzeczne z ustrojem komunistycznym. W toku obserwacji ustalono, że Celina Hillar koresponduje z osobami za granicą i otrzymuje od nich paczki. Ze względu na to, że obserwacja nie wykazywała, że ww. utrzymuje kontakty z dawnymi znajomymi, proponowano zaniechanie sprawy. Dalsza kontrola Celiny Hillar miała być prowadzona przez Tajnego Współpracownika (TW) pseud. „Róża”, który cieszył się jej zaufaniem. Akta sprawy "Hochmeister" złożono do archiwum 16.02.1965. Sprawa zachowała się szczątkowo w aktach sprawy "Federacja".</p>	<p>Wpis na podstawie materiałów zawartych w aktach o sygn. IPN Gd 0027/881, IPN Gd 0118/923/J.</p>
<p>Teczka zawiera fotokopie niektórych dokumentów ze spraw karnych będących wynikiem śledztw prowadzonych przez SB w Gdańsku, w tym pojedyncze fragmenty dokumentów ze sprawy przeciwko Celinie Hillar i innym, jak fragment postanowienia o wszczęciu dochodzenia, fragmenty memoriału sporządzonego w celu przesłania go kanclerzowi Adenauerowi.</p>	<p>IPN Gd 05/137.</p>
<p>W aktach znajdują się fragmenty różnych dokumentów dotyczących działalności rewizjonistycznej, ulotka ziomkowska, obwieszczenie w jęz. niemieckim z 1940 roku, itp. Akta zawierają też urywki dokumentów ze sprawy Celiny Hillar i innych, jak np. fragmenty aktu oskarżenia, a także memoriału adresowanego do kanclerza Adenauera w sprawie trudnej sytuacji ludności pomorskiej w PRL.</p>	<p>IPN Gd 05/139.</p>